

DNEŠ /pondělí/

19.00 - Dale Wasserman: Přelet nad hnízdem kukačky
Východočeské divadlo Pardubice
- divadlo A. Jiráska

22.00 - beseda s tvůrci inscenace
- ZK ROH Úpice

ZÍTRA /úterý/

19.00 - W. Shakespeare - kolektiv
Jak se vám líbí Jak se vám líbí
Divadelní klub Jirásek SKP ROH České Lípy
- divadlo A. Jiráska

22.00 - beseda s tvůrci inscenace
- ZK ROH Úpice

CHVILKA S KARLEM STEIGERWALDEM

Společně se souborem Staré avantgardy přijel včera do Úpice také autor hry Neapolské choroby Karel Steigewald, zúčastnil se večerní besedy o představení a neodmítl prosbu naší redakce o krátký rozhovor.

Jistě znáte všechny inscenace Vašich her /bohužel těch inscenací nebylo mnoho/. Do jaké míry naplnily nebo naplňují Vaše autorské představy?

"To je těžké. Vždycky se nějakým způsobem rozcházejí. Když autor není divadelník, má někdy představy na jevišti nerealizovatelné. K největšímu naplnění docházelo pochopitelně vždy u inscenací Ivana Rajmonta."

Které místo konkrétně v této inscenaci Neapolské choroby na Vás působí nejsilněji?

"Konec, když je vlečen mrtvý Komoří. A hudba jako celek. Dnešní největší zážitek mám ovšem ze záskoku Ivana Rajmonta." /zaskakoval za Jiřího Ornesta - pozn. red./

Na čem v současné době pracujete?

"To je tajemství. Neraď o tom předem mluvím."

Jaký je Váš názor na společná setkání amatérů s profesionály?

"Nerozlišuji amatéry a profesionály, protože znám spoustu profesionálů, kteří jsou daleko horší než leckterý amatér. A naopak. Neapolskou chorobu například poprvé inscenovali amatéři - pražský soubor Lucerna v režii P. Scherhauffera."

Jaký je to pocit, čekat na uvedení hry na uvedení hry na scénu několik let?

"Psát do šuplíku je pocit nepříjemný. Zvláště proto, že když jsou hry uváděny v jiném pořadí než byly napsány, ztrácí se kontinuita díla"

Děkujeme za rozhovor a přejeme Vám i nám všem, aby tato kontinuita byla v budoucnu už vždycky zachována.

NĚKOLIK OTÁZEK PRO IVANA RAJMONTA

režiséra inscenace "Neapolská choroba"

Představení, které jsme včera shlédli v úpic-kém divadle, vznikalo na profesionály poněkud neobvykle. Můžete nám zrod inscenace trochu přiblížit?

"Text Karla Steingerwalda, se kterým velice rád spolupracuji, se mi líbí již dlouho. Zalíbil se i hercům, které jsem požádal o spolupráci. Většina z nich prošla ústeckým studiem a měli tedy k sobě herecky blízko. A tak, byť téměř v amatérských podmínkách, se nám v kolektivu pracovalo velice dobře. Zkoušeli jsme pravidelně každý týden po své běžné práci v Žižkovském divadle, tak 2-3 hodiny. Začali jsme 4. ledna a 10. dubna byla premiéra. Protože těsně před tím byly velikonoce, zavřeli jsme se na tuto dobu do divadla a inscenaci dokončili. Steingerwaldův text jsme dodržovali téměř až pietně, nebyla v něm volná místa pro improvizaci. S autorem pochopitelně spo-

lupracujeme i na tvorbě inscenace, on nám schvaluje řešení a myšlení jednotlivých částí hry. V současné době ji hrajeme tak 2 x do měsíce v Žižkovském divadle, kam chodí většinou už poučení diváci. Proto pro nás je vždy nesmírně přínosné, když se setkáme s divákem obyčejným, jako tomu bylo právě v Úpici. Atmosféra v hledišti byla, řekl bych, nám příznivě nakloněná. A to nás těší. Mimochodem máte nádherné divadlo."

Ve veřejší inscenaci jste si dokonce zahrál i roli doktora. Takže jedna otázka, tak říkáte, přímo na tělo: Jak jste se cítil jako herec?

"Hrozně. Rozhodně je lepší se koukat než hrát. Proto si také herců nesmírně vážím."

○ DIVADELNÍ FOTOGRAFIE

Plánovaný seminář s divadelní fotografií a pedagogem FAMU, Jaroslavem Krejčím, se stal jednou z opravdu smysluplných a zdařilých vzdělávacích akcí festivalu. Nejen že prolomil časovou bariéru svého původního vymezení, ale zcela pohltit svou pracovní atmosférou všechny účastníky. V duchu již zveřejněných informací Jaroslava Krejčího o úloze, vývoji, současném využití, specifické a náročnosti divadelní fotografie lektor odhaloval další fakta a zkonstatoval na příliš dobrý postoj divadel k řešení nahromaděných problémů.

Seminaristé měli možnost prohlédnout si společně fotografie Jaroslava Krejčího a jeho žáků dokumentující vývoj některých inscenací v Národním divadle, soubory fotografií zachycující profily inscenací a některých význačných dramatických umělců, mohli srovnat různé přístupy studentů k zadaným úkolům. Díky obsáhlému lektorovu komentáři byli na chvíli vtaženi do náročného procesu tvůrčího vývoje divadelního fotografa. Úpická veřejnost může některé práce zhlédnout na výstavě v předsálí divadla.

REDAKCE K BESEDĚ S TVŮRCI

Beseda se rozbíhala jen zvolna. Snad to bylo trochu zapříčiněno i uzpůsobením sálu - "předsednickým" stolem pro soubor a "hlediště" pro ostatní. Bouřlivá diskuze se tedy sice nekónala, ale přesto padlo několik zajímavých informací, postřehů a názorů. Díky i za to.

POČASÍ PRŮMĚRNÉ, DIVADLO DOBRÉ
A PÁREČKY VYNIKAJÍCÍ...

○ ART-TERAPII

Včerejší seminář o art-terapii vedený Dr. Jitkou Vodňanskou ČSc byl rozhodně příjemným zpestřením programu úpického festivalu. Dozvěděli jsme se zajímavé postřehy týkající se vzájemné komunikace. Výborné bylo praktické vtažení do hry: na různých cvičeních jsme si mohli sami na sobě ověřit některé pocity, pokusit se je pojmenovat a hledat tak svoji vlastní "parketu". Člověk si pak daleko lépe dokáže uvědomit leckteré souvislosti svého života, v koexistenci s ostatními. Jen je škoda, že bylo na všechno tak málo času, takže jsme k této značně složité problematice mohli jen trochu přivonět. Myslím si, že by rozhodně neškodilo mít možnost seznámit se s art-terapií podrobněji a proniknout poněkud hlouběji: jistě by nám to pomohlo jak v životě, tak při naší divadelní práci.

ANKETA DIVÁKA

- Silné kafe a myslím, že takových her by se mělo objevit víc.
- Mám k tomu určité výhrady, nelíbily se mi některé výrazy.
- Bylo to pěkné a moc potřebné.
- Líbilo se mi to dost. Takhle by mělo profesionální představení vypadat. Dobré herecké projevy, především pan Suchařípa.
- Byla jsem nadšená. Hodně se mi líbilo výtvarno i perfektní hudba, která podněcovala emoční zážitky. Výborný byl herecký projev, ani chvíli jsem se nenudila a odnesla si skutečně hodně. Jinak se přiznám, že se mi vždycky líbil a líbí projev pana Pospíšila.
- Přes problémy, které inscenace má, odcházel jsem z divadla s hlubokým, otřásajícím zážitkem; zveřejnění pravdy bolí, ale léčí.
- Celkový zážitek osvobozující, uvolňující.
- Poprvé v životě jsem zažila až fyzický pocit hrůzy a úzkosti z toho, že mají pravdu. Vynikající a sugestivní herecký projev pana Pospíšila.
- Bylo to docela dobré, jenom se mi zdálo, že je v textu příliš vulgarismů.
- byl to bezvadný zážitek, herci byli perfektní, výtvarná složka zajímavá, hudba přesně ladila. Nic mi na představení nevadilo.
- představení se mi nesmírně líbilo, jenom si myslím, že by mu prospělo trochu škrtů. Potom by se zřejmě zlepšil i temporytmus inscenace, který místy trošičku pokulhává.
- zaujala mě především muzika, ale i řešení prostoru, které jde především po smyslu inscenace.
- já jsem celou inscenací přímo unesen. Přijel jsem do Úpice, abych představení

- já jsem celou inscenací přímo unesen. Přišel jsem do Úpice, abych představení viděl ještě jednou. Líbilo se mi všechno. Herecké výkony, scéna, muzika, režie, ...
- nevím, zdálo se mi, že herci hrají hrozně pěkně. Ale vůbec nevím, o čem to vlastně bylo.

22.5.1988

Neapolská choroba

líbilo	48 hlasů
s výhradami	42 hlasů
nelíbilo	18 hlasů
celkem hlasovalo	108 diváků
bodů	63,88

ROZHOVOR S JOSEFEM LÉDLEM

dramaturgem a režisérem

Redakce zaznamenala, že Josef Lédl spolupracuje jako odborný poradce, dramaturg a režisér s mnoha amatérskými soubory Východočeského kraje, je lektorem různých školení a amatérští divadelníci se mu takzvaně dostali pod kůži.

Auditorium klubu režisérů, jehož semináře jste v sobotu vedl je vám důvěrně známé. Jak byste sám tuto akci charakterizoval?

"Jednou z častých nemocí souborů je to, že si pro svůj kolektiv režiséři neumějí vybrat semí hru. Po domluvě s krajskou metodickou pro divadlo, Mirkou Císařovou, se snažím ve volně navazujících seminářích vést amatéry k uvědomělému výběru textů a seznámit je s nutnými kritérii. První část tohoto uzavřeného cyklu proběhla v lednu v Hradci Králové. Seminář v Úpici jsem zaměřil na rozpoznávání základních estetických kategorií s aplikací na konkrétní práci čtení textu."

Nyní jste v Úpici z vlastního zájmu jako pozorovatel. Jak hodnotíte to, s čím se zde zatím setkáváte?

"Zaujalo mě improvizované vystoupení skupiny Julie a spol. včera před divadlem a byl jsem zvědav na oznámené vzdělávací akce, které mají zajímavou skladbu."

Co zde z vašeho hlediska chybí?

"Větší zastoupení seminaristů z českých zemí, jestliže je festival koncipován jako národní. Vím však, že probíhají zároveň jiné přehlídky a mohou se stavět do cesty různé organizační překážky."

Děkujeme za rozhovor.

(0.0) 12

Redakce jménem všech účastníků festivalu děkuje manželům Šmídovým a Žvátorovým, členům Klubu mladých a žákům ZŠ Blahovka bratrům Budínským za nedělní ranní úklid náměstí po rušné sobotní Divadelní pouti.

DALE WASSERMAN PŘELET NAD HNÍZDEM KUKAČKY

Východočeské divadlo Pardubice

Přeložil Luděk Kárl. Dramaturg Václav Červenka. Výprava Jaromír Vosecký. Hudba Vladimír Mišík. Pohybová spolupráce Petr Koželuh. Režie Michal Tarant.

Zvuk Vladimír Hotmar. Světla Ivo Kryl. Inspicce Jindřich Kratochvíl. Text sleduje Alena Marešová.

Hrají: Pavel Novotný, Milan Liška, Daniel Rous, Zdena Bittlová, Romana Chvalová, Jiří Klepl, Josef Vrána, Petr Skála, Zdeněk Rumpík, Petr Hübner, Jan Szymik, Stanislav Lehký, Josef Šebek, Jaroslav Pflieger, Jindra Janoušková, Jana Dolanská, Jindřich Kratochvíl.

Hra D. Wassermana podle románu Kena Keseyho má natolik silné téma a strhující příběh, že se jen těžko může minout účinkem. Po filmovém zpracování Miloše Formana a divadelních inscenací po celém světě to potvrzuje také inscenace Michaela Taranta v pardubickém divadle.

Vedle Tarantova režijního přínosu, který se projevuje ostrým tempem, precizní výstavbou a důsledným domýšlením jednotlivých situací /vždy skrze text, nikoli na jeho úkor/, je velkým trumfem inscenace výkon Stanislava Lehkého v hlavní roli /Randle Patrick McMurphy/. Kromě toho je inscenace semknuta kolektivním duchem, všichni herci se navzájem respektují, poslouchají se a reagují na sebe, takže se S. Lehký nedostává do pozice osamělého běžce. Šťastně se tu sešel dramaticky nosný text, režisér, který dokázal jeho kvality ještě umocnit, a herci, kteří jsou schopni to vše z jeviště předat divákům.

Jedna z věcí, na nichž se shodují lidé všech dob, je platonická láska k pravdě a reálný strach, který z ní mají.

Romain Rolland

V pravdě života je víc krásy - i ve strašné pravdě. Mnozí literáti překrucují život, že lenochům a hlupákům a slabochům připadá líbezný. Ale jen je utvrzuje v jejich slabostech, nic se nenaučí a nic tím nevyléčí a nevedou srdce k rozletu.

John Steinbeck

/citováno z programu k pardubické inscenaci Přelet nad hnízdem kukačky/

ANKETA

ZPRAVODAJE

1. Jakou knihu z divadelní oblasti /pokud možno z nedávné doby/ byste doporučil k přečtení a proč?
2. Jakou inscenaci /kromě inscenací uváděných na úpickém festivalu/ byste doporučil k zhlédnutí a proč?
2. Jiný umělecký zážitek.

Jaroslav Kodeš, režisér Čs. rozhlasu v Praze
a režisér DS Tyl Rakovník

1. Alena Urbanová - Popelka divadla pro děti. Vydalo Jihočeské KKS České Budějovice. Autorku známe jako recenzičku, divadelní kritičku a teoretičku i ještě nedávnou dramaturgyni Divadla Na zábradlí. V této příručce určené především amatérským divadelníkům se zabývá dramaturgií v oblasti divadla pro děti hraného dospělými. Už sám název knížky napovídá, že se bude hovořit o oblasti, která je u nás ve vztahu k "velkému divadlu" opravdu "Popelkou".

Alena Urbanová vyvrací léty přetrvávající a zobecněný názor, že dětem stačí příběh a obecné vítězství dobra nad zlem. Hovoří o nezbytnosti takové dramaturgie, která je tvůrčí, poučená a která musí vycházet ze života, ze současnosti. Upozorňuje, že i dramaturgie divadla pro děti je jeho nepřeskočitelnou součástí a že je velmi nebezpečné redukovat ji pouze na výběr nějakého titulu. Bez vztahu k dnešku, bez myšlenky, bez tvořivosti nesmí divadlo pro děti být.

Knížka je sice určena tvůrcům hrajícím především pro děti, ale v mnohém překračuje svůj rámec a hovoří o divadle, které chce být dobré, vlastně obecně.

2. Před týdnem jsem se byl podívat v PKOJF na soubor Vikýř PKS, který ve volné přírodě předváděl Shakespearova Othela, jak by ho asi hrála jakási jarmareční kočovná společnost. Obrovské nasazení čtyř protagonistů, jejich improvizální schopnosti ve vztahu k sobě navzájem i k reagujícímu publiku a v neposlední řadě řada špílů a nápadů. To vše v sobě shrnuje hodinku dobré zábavy. Doporučuji pro příští rok zajistit pro úpickou festivalovou pouť. Kulisa pouť představení ještě umocní.

3. Budu se opakovat. Měl jsem to štěstí vidět na vlastní oči v Mostě představení Juno a Avos Divadla leninského komsomolu. Dodnes je onen zážitek nepřekonáný. Z filmové tvorby je to také Pokání.

Нам лип на выезде

Pro zachování rovnováhy duševních a fyzických sil vám budeme denně doporučovat výlet do zdejšího okolí. Dnes to bude k památníku bratří Čapků do Malých Svatoňovic.

Můžeme se tam dostat trojím způsobem. Za prvé pěšky po turistické značce červené barvy /rozcestník na náměstí/ nebo opět pěšky po silnici, v krajním případě autobusem, který jezdí každou hodinu. Pokud půjdeme po červené značce, můžeme ve Velkých Svatoňovicích vidět bývalou tvrz zakladatele této obce, a předtím v Batňovicích starobylý kostel, který byl postaven v dobách prvního osídlení tohoto kraje /později několikrát přestavěn/. Půjdete-li obě cesty pěšky, ujdete přibližně 8 kilometrů.

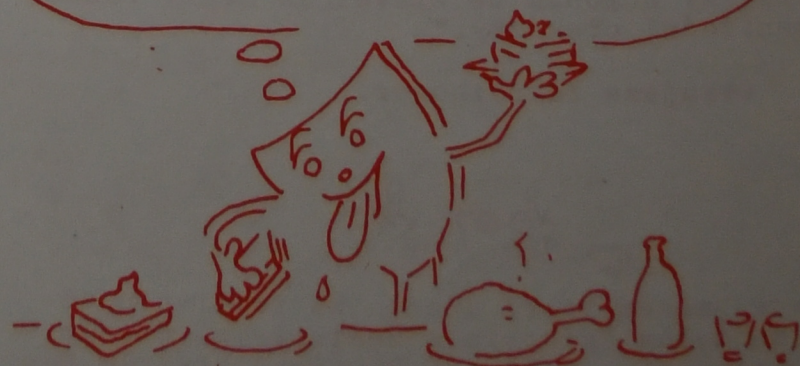
Pokud by někdo pokládal takovýto výkon za nedůstojný, může navštívit rozhlednu na nejvyšším bodě Jestřebích hor Žaltmanu. Pod ním se nachází Lotrandova jeskyně. Z Malých Svatoňovic vás povede zelená značka a dále rozcestníky. Tam a zpět 4 kilometry horskou krajinou.

Přejeme šťastnou cestu!

VÍTE, ŽE...

- ... dnešní noc nevznikl v naší redakci pouze jeden zpravodaj? Pilní redaktori vyprodukovali nejen zpravodaj úpického festivalu č. 5, ale i programový zpravodaj Parku kultury a oddechu Julia Fučíka v Praze. Zkrátka, většina z nás na Úpici pracuje na dvě směny.
- ... ve včerejším představení Neapolská choroba jste viděli v roli doktora i režiséra inscenace? Za Jiřího Ornesta, který náhle onemocněl, zaskakoval totiž narychlo Ivan Rajmont.
- ... v Bohémě včera večer podávali výborné zákusky? Většinu účastníků festivalu velice chutnaly. Poptejte se, třeba je dnes budou mít opět.

VAŘTE...VAŘTE? VAŘTE!

Zpravodaj Festivalu současné divadelní tvorby Úpice '88, vydává Organizační výbor festivalu v nákladu 2.000 výtisků, číslo 5, odpovědný redaktor Alena Exnarová
Evidováno odborem kultury JNV Trutnov p.d. č. 49/88.